سرمقاله

ناترازی انرژی، صداقت سیاستگذار و علم مظلوم اقتصاد

ادامه از صفحه ۱

.. باید همه بخش‌ها را درنظر گیرد و نه فقط بخش هایی که دولت می‌تواند با توسل به آن، بخشی از کسری بودجه را پوشش دهد. شخص محترم رئیس‌جمهوری و جناب دکتر همتی چرا از واقعی‌سازی قیمت خدمات نیروی کار سخنی به میان نمی‌آورند؟ یا قیمت خرید خدمات کارگران عزیز، استادان دانشگاه‌ها، معلمان و کارمندان بخش‌های مختلف واقعی است؟ آیا در اینجا دولت با قیمت‌های چند برابر ارزان‌تر از قیمت‌های واقعی، خدمات نیروی کار را نمی‌خرد؟ چرا قیمت کالاهای وارداتی که کیفیت آنها با کالاهای تولیدی داخل قابل‌مقایسه نیست، واقعی نمی‌شود؟ که بعضا با چند برابر قیمت‌های واقعی در مقایسه با قیمت‌های جهانی به دست مصرف‌کننده می‌رسد و نمونه‌های بارز آن را می‌توان در بازارهای خودرو، لوازم خانگی، تلفن همراه و دامنه وسیعی از کالاهای دیگر مشاهده کرد. پاسخ روشن است چون اثر درآمدی برای دولت دارد. آیا محدودسازی دایره انتخاب مصرف‌کننده و اثرات آسیب‌زایی که بر کیفیت زندگی آنها دارد، نباید اهمیتی داشته باشد؟

مهم‌تر از همه، چرا از قیمت‌های واقعی در بخش مسکن صحبت نمی‌شود که پروش سرمایه انسانی آینده را با خطرات غیرقابل توصیفی همراه کرده است؟ آیا فضایی که در بخش مسکن مشاهده می‌شود، واقعی است؟

در جدیدترین صحبت‌های وزیر محترم اقتصاد، در عین حالی که تاکید بر آزادی اقتصادی می‌شود، اما به موازات آن بر سیاست کاهش نرخ‌های بهره نیز تاکید می‌شود! جناب آقای وزیر، این تناقض‌ها با آزادی اقتصادی و آنچه علم اقتصاد به ما می‌گوید، زاویه فراوان دارد. یا بهتر است بگوییم که راننده دارد خلاف می‌رود و نه تنها زندگی خود، بلکه زندگی میلیون‌ها ایرانی دیگر را نیز با ریسک‌های بسیار همراه می‌کند. در حالی که نزدیک به یک دهه است ایرانیان نرخ تورم ۴۰ درصدی و بیشتر را تجربه می‌کنند و نرخ‌های بهره پیوسته سرکوب شده و هیچ تناسبی با نرخ‌های تورم نشان نمی‌دهد که نرخ‌های بهره واقعی منفی با شیبی تند را باعث شده است. کدام یک از قاعده‌های اقتصاد پولی می‌گوید که در چنین شرایطی باید به نرخ‌های بهره پایین‌تر فکر کرد؟! آیا از تجربه ارزشمند اقتصادهای جهانی در زمان کرونا و پساکرونا که در کاهش نرخ‌های تورم بالایی که در تاریخ آنها تجربه نشده بود، موفق عمل کرده و تقریبا به نرخ‌های هدف آنها رسیده یا نزدیک شده است، نباید استفاده کرد؟ غیر از آن است که جناب رئیس جمهور محترم از به‌کارگیری تجارب ارزشمند صورت‌پذیرفته در خارج از مرزها نیز سخن به میان می‌آوردند؟

آیا جناب آقای دکتر همتی در جریان هستند که در کنار بازار غیررسمی ارز، بازار اعتباری غیررسمی نیز شکل گرفته است که امتیاز تسهیلات بانکی با قیمت‌های عجیب و خارج از تصور خرید و فروش می‌شود؟ آیا ایشان بی‌اطلاع هستند که در این بازار اعتباری غیررسمی، استقراض‌ها از محل‌های غیربانکی با چه نرخ‌های بهره سنگینی داد و ستد می‌شود؟ آیا علم اقتصاد، آزادی اقتصادی و ناترازی، تنها به بخش فمرزی و پوشش کسری بودجه دولت محدود می‌شود؟ جناب آقای وزیر، آیا ناترازی میان انگیزه‌های فرض‌دهی و قرض‌ستانی که از نرخ‌های بهره واقعی منفی با شیبی تند سرچشمه می‌یابد و بازار اعتباری غیررسمی با نرخ‌های بهره اسمی بیشتر از ۲۰ درصد را رونق داده است، شما را نگران نکرده است؟

آیا ادامه سرکوب نرخ‌های بهره اسمی و عدم‌تناسب‌سازی آن با نوسانات نرخ‌های تورم، با همان اصل آزادی اقتصادی که در نگاه شما وجود دارد، همخوان است؟

چنین برداشت شد که شما سیاست کاهش نرخ‌های بهره را در راستای بهبود بخشیدن به وضعیت بازار سرمایه درنظر داشته‌اید. اگر چنین است که به قول معروف به جاده خاکی زدن است. در حال حاضر، آنچه برای شرکت‌های فعال در بازار سرمایه فوریت دارد، دسترسی به منابع مالی در قالب وام‌های بانکی و غیربانکی (سرمایه‌گذار) جهت رفع کمبودهای شدید نقدینگی است.

آیا با نرخ‌های بهره واقعی منفی با چنین شیب تندی، سپرده‌ها در شبکه بانکی جذب خواهد شد که قدرت وام‌دهی بانک‌ها جهت پاسخ‌دهی به تقاضاها برای وام‌های بانکی را افزایش دهد؟ آیا سرمایه‌گذاری پیدا خواهد شد که با چنین دورنمایی برای نرخ‌های بهره منفی، سرمایه در اختیار شرکت‌ها قرار دهد؟

اگر رویکرد تیم اقتصادی دولت به سرکوب شدیدتر نرخ‌های بهره اسمی است، پس علاقامند هستند که نرخ‌های بهره منفی تشدید شوند و به این واسطه بار هزینه‌ای انتشار اوراق بدهی دولت کاهش یابد تا بخش دیگری از کسری بودجه با شکل‌دهی دولتی تنیل یا بدهی سنگین تر جبران شود. در واقع، علم اقتصاد، آزادی اقتصادی و ناترازی‌ها مشروط بر آنکه کسری بودجه دولت را پوشش دهند، خوب به شمار می‌روند و باید برجسته شوند. در غیر این صورت نباید به آنها پرداخته شود. در ایران، علم اقتصاد به لداره کافی طی دهه‌ها مظلوم واقع شده است. لطفا آن را دریابید و به آن بها دهید.

در پایان، اگر قرار بر اصلاح ناترازی‌ها در بخش انرژی است، این اصلاحات نباید محدود به بنزین و در جهت منافع دولت برای پوشش کسری بودجه باشد، بلکه باید در همه بخش‌های اقتصاد انجام پذیرد و منافع مصرف‌کننده نیز لحاظ شود که در همراستایی بدنه جامعه با این اصلاحات موفق عمل کند. بنابراین، منابع تکرار تجارب تلخ گذشته شود. واقعی‌سازی قیمت خرید خدمت نیروهای کار، واقعی‌سازی نرخ‌های تعرفه واردات، جهت افزایش دایره انتخاب مصرف‌کنندگان که امکان دسترسی به کالاهای وارداتی باکیفیت با قیمت‌های جهانی را برای آنها ممکن کند، متناسب‌سازی نرخ‌های بهره با نوسانات نرخ تورم که به بازار اعتباری سامان خواهد داد و می‌تواند کاهش انگیزه‌های سپرده‌گذاری و بنابراین افزایش دسترسی به منابع بانکی را با ایجاد توازن میان انگیزه‌های قرض‌دهی و قرض‌ستانی موجب شود و در آخر، سیاست افزایش فضای رقابتی برای صنایع مختلف که با برداشتن نرخ‌های نامعقول تعرفه وارادت ممکن می‌شود و به صورت ویژه، بازارهای خودرو و لوازم خانگی را شامل می‌شود، از جمله این اصلاحات هستند. تنها در این صورت است که جامعه با سیاست‌های اصلاحی دولت در بخش انرژی همراهی خواهد کرد و نیت دولت را مثبت خواهد پنداشت و آن را تنها در جهت منافع دولت برای پوشش کسری بودجه نخواهد دانست، بلکه آن را هم‌جهت با رشد رفاه اجتماعی قلمداد خواهد کرد.

جناب آقای رئیس‌جمهور، بسیاری از دهک‌های جمعیتی که حتی طبقه متوسط را نیز شامل می‌شود، دیگر کششی برای تحمل انتقال سنگینی وزن سیاست‌های جبرانی کسری بودجه دولت بر دوش خود ندارند، بلکه با آنها همان طور که وعده داده‌اید، صادق باشید و آنها را درسیاست‌ها ببینید.

دکتر عبدالرسول صادقی
پژوهشگر و استاد کنترای اقتصاد دانشگاه تهران
Alborz.payam@gmail.com

حسینی کیا نماینده مجلس شورای اسلامی در گفتگو با پیام آشنا مطرح کرد

زندگی عادی مردم زیر سایه قدرت نظامی ایران

محبوبه بیدکی- نماینده مردم در مجلس دوازدهم، پاسخ ایران را به حمله تجاوزکارانه رژیم صهیونیستی کوبنده دانست و تاکید کرد: قطعا این حق برای جمهوری اسلامی محفوظ است که پاسخ کوبنده‌ای به تجاوزات رژیم صهیونیستی داشته باشد و آنان را بیش از پیش تنبیه کند؛ چرا که ایران به عنوان قدرتی موثر در منطقه است.

با توجه به هشدارهای قبلی مسئولین جمهوری اسلامی به رژیم صهیونیستی مبنی بر پرهیز از هرگونه اقدام ماجراجویانه یا حمله به مواضع استراتژیک ایران، این رژیم جعلی در اقدامی کور تقلاهی از مراکز نظامی را مورد هجوم قرار داد که با مقابله هشمندانه موفق سامانه پدافند دفاعی کشور مواجه شد.

در این راستا سید جواد حسینی کیا نماینده مجلس شورای اسلامی با محکوم کردن حملات بزدلانه رژیم صهیونیستی به برخی از مواضع نظامی کشورمان گفت: با توجه به اینکه ایران هشدار جدی و قاطعانه نسبت به حمله استراتژیکی رژیم صهیونیستی به کشورمان داده بود اما در ساعات ابتدایی شنبه، باز هم شاهد تجاوز این رژیم غاصب به برخی از مواضع نظامی بودیم.

نماینده مردم سنقر و کلیایی در ادامه تاکید کرد: در واقع وعده صادق ۲ پاسخ به تجاوز رژیم کودک کش اسرائیل بود و با توجه به هشدار جمهوری اسلامی ایران به این رژیم مبنی بر حمله به پالایشگاه‌ها و یا زیرساخت‌های کشور از جمله آب برق و سایر موارد پاسخی محکم در بر خواهد داشت، اما با این وجود رژیم صهیونیستی گستاخی کرده و حملات محدودی را به برخی از مراکز نظامی ما داشته که عموما دفع شده است.

نماینده مردم در مجلس دوازدهم ضمن تاکید بر حق محفوظ ایران برای پاسخ به جنایات و تجاوزات رژیم صهیونیستی، افزود: قطعا این حق برای جمهوری اسلامی محفوظ است که پاسخ کوبنده‌ای به تجاوزات رژیم صهیونیستی داشته باشد و آنان را بیش از پیش تنبیه کند؛ چرا که ایران به عنوان قدرتی موثر در منطقه است.

نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن با بیان اینکه در این شرایط مردم باید هشیار باشند، یادآور شد: بدیهی است که تحت این شرایط مردم باید به شایعات توجهی نداشته باشند و فریب رسانه‌های دروغین خارج از کشور را نخورند چرا که پاسخ ایران قاطعانه‌تر از دو حمله قبلی خواهد بود و وحدت ملت تحت لوای پرچم ولایت مسئله اصلی است که دشمن نیز از آن می‌ترسد.

وی ضمن تاکید بر رعب و وحشت دشمن از جمهوری اسلامی ایران، گفت: در واقع پس از حملات اخیر زندگی در سرتاسر کشور عادیست و ۹۹ درصد مردم ترسی از این حملات ندارند و به نظام دفاعی کشور ایمان و اعتماد کامل دارند، مردم ایران با وحدت آماده رویارویی با هر چالش و تهدیدی هستند.

حسینی کیا در پایان قدرت نظامی ایران را کامل دانست و خاطرنشان کرد قطعا نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران از لحاظ دفاعی و نظامی آمادگی کامل برای حمایت از حقوق و امنیت ملت ایران دارد و این تجاوزات و تهدیدات بخصوص پس از حملات اخیر، نشان از ضعف دشمن است که با پاسخی قاطع تر از حمله وعده صادق ۲ مواجه خواهد شد.

mojgan.bidaki88@gmail.com

مسئول روابط عمومی سپاه البرز:

الگوریتم‌های شبکه های اجتماعی، ابزاری قدرتمند در دست دشمن است

مسئول روابط عمومی سپاه استان البرز با بیان اینکه الگوریتم‌های پیچیده شبکه‌های اجتماعی، محتوا را بر اساس علایق و رفتار کاربران پیش و به آن ها نمایش می‌دهند.

به گزارش پیام آشنا، در یک دوره آموزشی ویژه خبرنگاران بسیجی ناحیه مقاومت بسیج امام سجاد (ع)، ضمن ارتقای سطح دانش و مهارت خبرنگاری، به بررسی تهدیدات نوین در فضای مجازی و به ویژه نقش مخرب الگوریتم‌های رسانه‌های اجتماعی پرداخته شد.

سرهنگ پاسدار رمضانعلی چوبداری مسئول روابط عمومی سپاه امام حسن مجتبی علیه السلام استان البرز، در این دوره با اشاره به اهمیت نقش رسانه در اطلاع‌رسانی دقیق و سریع، به ویژه در شرایط جنگ نرم و تبلیغات دشمن، بر ضرورت تقویت زیرساخت‌های رسانه‌ای و افزایش سواد رسانه‌ای در جامعه تاکید کرد.

وی با بیان اینکه "خبرنگاران بسیجی، آینده‌سازان رسانه انقلاب هستند"، بر اهمیت آموزش و توانمندسازی این قشر تأکید کرد.

مسئول روابط عمومی سپاه استان البرز با اشاره به نمونه‌هایی از استفاده دشمنان از این الگوریتم‌ها برای ایجاد تفرقه و ناامیدی در جامعه، هشدار داد که این موضوع تهدیدی جدی برای امنیت ملی و انسجام اجتماعی است.

وی همچنین بر اهمیت افزایش آگاهی مردم نسبت به این موضوع و لزوم تقویت سواد رسانه‌ای تاکید کرد.

چوبداری در پایان سخنان خود از خبرنگاران بسیجی خواست تا با اطلاع‌رسانی دقیق و به موقع، نقش مهمی در مقابله با تبلیغات دشمن و تقویت انسجام ملی ایفا کنند.

در این دوره آموزشی، شرکت‌کنندگان با مباحثی همچون اصول خبرنگاری و همچنین به اهمیت رعایت اخلاق حرفه‌ای در خبرنگاری و مقابله با اخبار جعلی تأکید شد.

شایان ذکر است که این دوره آموزشی تنها آغاز راه است و به صورت تخصصی ادامه خواهد داشت، با برگزاری دوره‌های تکمیلی، خبرنگاران بسیجی به دانش و مهارت‌های لازم برای مقابله با پیچیدگی‌های فضای رسانه‌ای مجهز خواهند شد.

رئیس مرکز پژوهش های مجلس تشریح کرد

نقاط قوت و ضعف کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۴

رئیس مرکز پژوهش های مجلس در تشریح نقاط قوت و ضعف لایحه بودجه ۱۴۰۴، گفت: این لایحه نسبت به قوانین بودجه سال های پیش از جهات مهمی مانند یکپارچگی و واقعی بودن منابع و مصارف و همچنین توجه به تعهدات و بدهی های دولت، پیشرفت کرده اما در زمینه پرداختن به برخی چالش ها مانند تعهید منابع مالی برای رشد پایین‌تر از تورم حقوق کارمندان دولت و درج احکام غیربودجه‌ای ذیل لایحه بودجه، توفیق چندانی نداشته‌است.

به گزارش پیام آشنا، بابک نگاهداری با اشاره به بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور، با بیان اینکه برای بررسی این لایحه یک پیش‌نیاز مهم، بررسی اسناد بالادستی و چهارچوب‌های تعیین شده برای لوایح بودجه سنوانی است. گفت: در سیاست‌های کلی برنامه هفتم، مهمترین موارد مرتبط با ساختار بودجه شامل احصاء و شفاف سازی بدهی‌ها و تعهدات عمومی دولت و مدیریت و تأدیه بدهی‌ها، واقعی کردن منابع و مدیریت مصارف دولت و اجتناب از کسر بودجه؛ تعیین تکلیف طرح‌های عمرانی نیمه تمام با واگذاری از طریق مشارکت دادن بخش های خصوصی و عمومی غیردولتی در طرح‌های عمرانی انتفاعی، شفاف سازی و ضابطه‌مند نمودن درآمدها و هزینه‌های شرکت نفت و سایر شرکت‌های دولتی در بودجه و همچنین ایجاد تحول در نظام مالیاتی با رویکرد تبدیل مالیات به منبع اصلی تأمین بودجه جاری دولت، هستند.

وی افزود: از سوی دیگر، سیاست‌های کلی اقتصادی مقاومتی هم به راهبرد اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی و همچنین افزایش سالانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت اشاره دارد.

واقعی کردن منابع و مدیریت مصارف دولت و یکپارچگی بودجه

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در تشریح نقاط قوت و ضعف بودجه سال ۱۴۰۴ عنوان کرد: در بحث واقعی کردن منابع و مدیریت مصارف دولت، باید گفت لایحه بودجه ۱۴۰۴ یک جهش نسبت به لوایح بودجه پیش از خود محسوب می‌شود؛ از این جهت که برای نخستین بار، تمام منابع و مصارف فرابودجه‌ای دولت از قبیل هدفمندسازی یارانه‌ها با نفت مربوط به نیروهای مسلح در سقف منابع و مصارف بودجه لحاظ شده و مخاطب می‌تواند یک تصویر دقیق از حجم گردش مالی دولت در سال مالی داشته باشد. این مسئله طبیعتا انضباط مالی بالاتر و شفافیت را نیز به دنبال خود خواهد داشت.

وی ادامه داد: البته تغییر مبنای محاسبات ارقام بودجه در کنار فواید بسیار آن، یک چالش مهم ایجاد می‌کند و آن هم مقایسه‌پذیری ارقام لایحه بودجه ۱۴۰۴ و ارقام قوانین بودجه سال‌های قبل است که یکی از کارکردهای تحلیل‌های ارائه شده در خصوص لایحه بودجه از سوی مراکز پژوهشی، می‌بایست فراهم نمودن امکان مقایسه ارقام برای سیاستگذاران و عموم مردم باشد که توسط مرکز پژوهش‌های مجلس به طور خاص انجام خواهد پذیرفت.

توجه به تأدیه بدهی‌های دولت و کاهش ناترازی شبکه بانکی از محل سیال سازی بدهی‌به‌بانک‌ها

نگاهداری در خصوص دیگر محور سیاست‌های کلی برنامه هفتم، یعنی احصاء و شفاف سازی بدهی‌ها و تعهدات عمومی دولت و مدیریت و تأدیه بدهی‌ها نیز توضیح داد: لایحه بودجه ۱۴۰۴ به مسئله باز پرداخت بدهی‌های دولت توجه ویژه نموده است. به طور خاص دولت در لایحه ۲۰۰ همت برای بازپرداخت بدهی خود به طلبکاران در قالب واگذاری اموال و همچنین ۲۰۰ همت برای سیال‌سازی بدهی خود به بانک‌ها تدارک دیده است که امری مثبت ارزیابی می‌شود.

وی با بیان اینکه در لایحه بودجه ۱۴۰۴ حرکت ویژه و قابل ذکری در حوزه مالیات انجام نپذیرفته و در این زمینه شاهد تحول خاصی نیستیم، یادآور شد: این در حالی است که در خود قانون برنامه هفتم توسعه نیز نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی در پایان برنامه می‌بایست به ۱۰ درصد بالغ گردد. دستیابی به هدف مذکور نیز نیازمند رشد تدریجی سالانه این نسبت از طرق مختلف است. لیکن لایحه بودجه در تمهید ظرفیت برای نیل به این هدف موفق نبوده است. از سوی دیگر، حکم برنامه هفتم مبنی بر ارائه فهرست تمامی تخفیفات، اعتبار مالیاتی، نرخ صفر مالیات یا بخشودگی و توجیحات مالیاتی و گمرکی و میزان درآمد از دست رفته دولت، ناشی از موارد مذکور انجام نشده است.

حرکت به سوی شفاف سازی و ضابطه‌مند نمودن درآمدها و هزینه‌های شرکت نفت و سایر شرکت‌های دولتی در بودجه

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس، عنوان کرد: با توجه به یکپارچه‌سازی منابع و مصارف عمومی بخش هایی از پرداخت هایی که به صورت مرجوع از محل منابع نفتی در اختیار شرکت ملی نفت برای بازپرداخت سرمایه گذاری های قرار می‌گرفت شفاف شده است و به نظر می‌رسد لایحه بودجه ۱۴۰۴ از این منظر نسبت به قوانین بودجه قبلی دارای پیشرفت است.

مدیریت ایجاد تعهد توسط دولت

وی افزود: در لایحه بودجه و در راستای اجرایی سازی برنامه هفتم، برای ایجاد تعهد توسط دولت چهارچوبی در قالب اوراق ضمان پیش‌بینی شده است به نحوی که دولت و دستگاه‌های دولتی از ایجاد تعهد بدون واگذاری اوراق ضمان منع شده‌اند. این مسئله حرکت مثبتی در راستای مدیریت تعهدات دولت و جلوگیری از انباشت بدهی محسوب می‌گردد.

نگاهداری یادآور این‌که آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در جزء ۲ بند الف ماده ۱۸۷ و همچنین برنامه هفتم توسعه در بند الف ماده ۱۳ بر ممنوعیت درج احکام غیربودجه‌ای در قوانین بودجه تأکید کرده‌اند، توضیح داد: این در حالی است که دولت در لایحه تقدیمی به مجلس شورای اسلامی این مورد را رعایت نکرده و احکام غیربودجه‌ای که مستقیما با منابع و مصارف دولت مرتبط نیستند در لایحه بودجه به چشم‌می‌خورند.

عدم توفیق در تأمین منابع مالی برای رشد متناسب با تورم حقوق کارمندان دولت

وی با بیان اینکه ماده ۱۲۵ قانون مدیریت خدمات کشوری به رشد حقوق کارمندان دولت حداقل به میزان تورم اعلامی بانک مرکزی اشاره دارد، گفت: این در حالی است که محدودیت منابع مالی دولت در برخی از سال‌ها اجازه چنین افزایشی را نداده است تداوم این روند طی سال‌های متوالی می‌تواند به ظرفیت تخصصی و نیروی انسانی دولت آسیب وارد کند. لایحه بودجه ۱۴۰۴ نیز با همین چالش مواجه است.

کاهش سهم صندوق توسعه ملی از منابع بین نسلی نفت و گاز

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس با بیان اینکه یکی از اهداف تأسیس صندوق‌های ثروت ملی، انتقال بین نسلی منابع از قبیل منابع زیرزمینی و مانند آن است، تصریح کرد: البته که برداشت از صندوق توسعه ملی در شرایط اضطرار پذیرفته شده است اما اگر برداشت از این صندوق به صورت مکرر انجام پذیرد، عملا هدف تشکیل صندوق زیر سوال خواهد رفت. لایحه بودجه ۱۴۰۴ نیز به دلیل کاهش سهم تندوق توسعه ملی از این چالش رنج می‌برد.

وی افزود: البته نقطه قوت لایحه بودجه ۱۴۰۴ نسبت به سال‌های قبل این است که برداشت از سهم صندوق و برنامه‌ریزی برای وجوه آن در قالب لایحه بودجه و در زمان تدوین بودجه انجام پذیرفته است. این در حالی است که در سال‌های قبل بعضاً این برداشت در طول سال اتفاق افتاده و هم مجلس شورای اسلامی در خصوص مصارف آن بررسی انجام نمی‌داد و هم شفافیت کاهش پیدا می‌کرد. لذا ورود لایحه بودجه ۱۴۰۴ از این جهت نسبت به سال‌های پیشین بهتر ارزیابی می‌گردد.

ابهام در خصوص نحوه انتقال منابع هدفمندی و مجموع اعتبارات هزینه‌ای

نگاهداری تدوین و ارائه یکپارچه لایحه بودجه را از نقاط قوت آن دانست و گفت: اما برخی از جزئیات لایحه به همین دلیل با ابهام مواجه گردیده است. از جمله اینکه سرجمع اعتبارات هزینه‌ای ارائه شده اما جزئیات آن برای امکان‌پذیری تحلیل میزان رشد اجزا با ابهام روبرو است. همین مسئله در خصوص اجزای هدفمندی یارانه‌ها که به منابع عمومی منتقل شده نیز وجود دارد. در این راستا بهتر بود دولت محترم جزئیات بیشتری در خصوص جزئیات ارقام و مبانی محاسبه در لایحه خود ارائه می‌نمود.

رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس در پایان خاطرنشان کرد: در مجموع می‌توان گفت لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ نسبت به قوانین بودجه سال‌های پیش از خود از جهات مهمی مانند یکپارچگی و واقعی بودن منابع و مصارف و همچنین توجه به تعهدات و بدهی‌های دولت، پیشرفت قابل توجهی کرده است اما در زمینه پرداختن به برخی چالش‌های بودجه مانند تعهید منابع مالی برای رشد پایین‌تر از تورم حقوق کارمندان دولت، درج احکام غیربودجه‌ای ذیل لایحه بودجه و همچنین افزایش سهم درآمدهای مالیاتی توفیق چندانی نداشته‌است.

یادداشت

نگاهی به سفر فشرده و پر دستاورد رئیس جمهوری به اجلاس بریکس

محسن حاجی‌میرزایی

سفر دکتر پزشکیان ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران و هیئت همراه به اجلاس بریکس در شهر کازان، مرکز جمهوری تاتارستان روسیه سفری معنادار و پر دستاورد بود.

در آغاز مایلم از میهمان‌نوازی آقای پوتین ریاست جمهوری کشور روسیه تشکر کنم. حضور رهبران جمهوری و مقامات بیش از ۴۰ کشور در کازان و برگزاری یک گردهمایی بزرگ و جهانی، امر بسیار مهم و قابل اعتنایی است که هیچ کشور در غرب و شرق نمی‌تواند آن را نادیده بگیرد.

اگر بخواهیم گزارشی کوتاه از سفر فشرده دکتر پزشکیان ارائه کنیم، می‌توان گفت در روزهای سرد شهر کازان، دیدارهای بسیار گرمی بین رئیس جمهور محترم و سران دیگر کشورهایی که در اجلاس حضور داشتند، انجام شد که نتیجه و چشم‌انداز آن رونق بخشیدن به اقتصاد ایران و تلاش برای شکل‌دهی به سازوکارهای نوین برای تنظیم مبادلات کشورها، مستقل از سازوکارهای موجود و شکل‌دهی نظمی مبتنی بر چندجانبه گرایی است.

سه سخنرانی دکتر پزشکیان در اجلاس بسته و بار بریکس و بریکس پلاس، پردازش ایده همگرایی به جای واگرایی و ایجاد یک بلوک قدرتمند با اعضای بریکس برای رسیدن به یک همکاری اقتصادی با زیربناهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی نشان دهنده‌ی آن بود که افق دید ایران به بریکس، نگاهی گذرا و کوتاه مدت نیست.

واقعیت این است که ما در زمانه انتقال قدرت از غرب به شرق به سر می‌بریم. اقتصادهای نوظهوری مانند چین، روسیه و هند در کنار برزیل، آفریقای جنوبی و ترکیه نشان دهنده این چرخش جهانی است. بر همین‌مناظر که ریاست محترم جمهور ایران نیز گفتند در بریکس گام‌بلندی برداشته شده است. حرکت به سمت یک سازوکار روشن برای ایجاد یک اتحادیه اقتصادی، ایده تاسیس یک بلک موثر برای اعضای بریکس و در کنار آن رافدازی ارز مشترک و همچنین لغو روادید برای سهولت سفر شهروندان کشورهای عضو بریکس به کشورهای یکدیگر، همه بیانگر آن است که اتفاقی بزرگ در شرف وقوع است.

بریکس همچنین در حوزه هوش مصنوعی و کارآفرینی کارگروه و در حوزه بازرگانی یک شورای بازرگانی دارد که جمهوری اسلامی ایران در یکسال گذشته به شکل منظم در جلسات آن شرکت کرده است.

در این روزها که تمدن غرب و سازوکارهای آن برای همکاری‌های بین‌المللی، محافظت از صلح و دفاع از حقوق بشر در آزمونی بزرگ، ناموفق ظاهر شده و نتوانسته است در توقف جنایات و نسل‌کشی رژیم غاصب صهیونیستی عملکرد قابل قبولی ارائه کند و با تحمیل سازوکارهای مالی خود عرصه تبادلات جهانی را در خدمت منافع یکجانبه‌گرایی سازمان داده است، شکل گیری نظمی نوین در قالب بریکس و قابل کشورها برای پیوستن به آن، امیدهای زیادی را ایجاد و تقویت کرده است.

در سفره روزه ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران، ملاقات‌های متنوع، پرتعداد و گفتگوهای راهبردی با رؤسای جمهوری چین، روسیه، مصر، آفریقای جنوبی، ونزوئلا، بولیوی، بلاروس، رئیس امارات متحده عربی و نخست‌وزیران هند و ارمنستان انجام شد که هم کارساز بودند و هم مفید.

گفتگوهای دوجانبه در چند محور انجام شد که اشاراتی به آنها می‌شود.

در تمامی این گفتگوها رئیسی جمهور به موضوع توسعه‌ی همکاری‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی می‌پرداختند.

اولویت اول دکتر پزشکیان بهبود وضعیت اقتصادی کشور است. بنابراین از اولین مباحثی که ریاست محترم جمهور در گفتگوهای خارجی با همتایان خود بیان می‌کنند، توسعه‌ی روابط اقتصادی و تشویق آنها به سرمایه‌گذاری در ایران و استفاده از ظرفیت‌های دو طرف است. به عنوان مثال در گفتگو با آقای شی رئیس جمهور چین، ایران آمادگی خود را برای هر چه زودتر اجرایی شدن قرارداد منعقد شده میان دو کشور اعلام کرد و آقای شی نیز ضمن تایید این موضوع، علاقمندی خود را برای افزایش تبادلات اقتصادی و فرهنگی بین دو کشور و فعال شدن مسیر اعطای تسهیلات سه به یک در ازای سفارش ایران در چین، ابراز کردند.

دیدار با رئیس جمهور مصر، پس از بیش از چهار دهه قطع روابط سیاسی به تبادل دیدگاه‌ها اختصاص یافت. شیئین مستقیم موضع جمهوری اسلامی برای رئیس جمهور محترم مصر به گونه‌ای بود که با تصویری که غربی‌ها و رسانه‌ها از ایران ساخته‌اند، کاملا متفاوت بود. تعامل مستقیم و بی‌واسطه کشورهای اسلامی می‌تواند به درک دقیق‌تر آنها از یکدیگر کمک کند. مسیطره رسانه‌ای غرب، روایت‌هایی را ترویج می‌کند که متضمن جهان تک‌قطبی و استعمار آن است. در این روایت‌ها است که کشتار بیش از ۵۰ هزار نفر مردم غیر نظامی و ویرانی کامل شهرها تجویز می‌شود.

مسأله دیگر تبیین مواضع صلح‌طلبانه‌ی ایران بود.

رئیس جمهور ایران در سه سخنرانی خود در بریکس چندین بار به صراحت اعلام کردند ما جنگ طلب نبوده، نیستیم و نخواهیم بود.

سخن و خواسته‌ی قلبی ما برقراری صلح جهانی است. آرزوی ما جهانی بدون جنگ است. ما جنگ را به نفع هیچ کشوری نمی‌دانیم. اما اگر رژیم غاصب اسرائیل اقدامی انجام دهد، قطعا بدون پاسخ نمی‌ماند.

ما خواستار دنیایی هستیم که در آن کودکان و زنان و مردان در صلح‌پایدار به سر ببرند و روزهای خوب رابدون سیاهی جنگ آغاز و به پایان برسانند. ما خواهان آن هستیم که همه‌ی مردمان، خاصه کودکان از غرب عالم تا شرق دور در آرامش باشند. نه آنکه کودکان بی‌پناه غزه زیر بمب‌های چند هزار تنی باشند و هیچ سازوکاری قادر به مهار و توقف این حجم از جنایت نباشد.

این تبعیض و بی‌عدالتی مغایر با همه آموزه‌های دینی پیامبران الهی است.

ریاست محترم جمهور در گفتگوهای خود دفاع از مردم مظلوم غزه و لبنان را وظیفه خود دانستند و جنایات رژیم غاصب اسرائیل را محکوم کرده و از کشورها و دولت‌های دیگر نیز خواستند که این آتش‌افروزی رژیم صهیونیستی را مهار، متوقف و خاموش کنند. ایشان اعلام کرد که ما از افزایش تنش در منطقه استقبال نمی‌کنیم و از آغاز دوره ریاست جمهوری بر وفاق داخلی و همکاری‌های بین‌المللی تاکید کردیم، اما در همان روز نخست، این رژیم غاصب بود که با ترور شهید هنیه در تهران در مسیر گسترش تنش و درگیری‌ها عمل کرد.

ریاست جمهوری محترم ایران همچنین در اجلاس بریکس تاکید کرد باید به سوی دنیای بهتری حرکت کنیم که در آن خبری از تحریم، جنگ، تجاوز، کشورگشایی و نسل‌کشی نباشد. در چنین جهانی، برابری به جای تبعیض، شفاقیت به جای فریب، و گفتگو به جای جنگ حکم‌فرما خواهد بود باشد که چنین شود.

رئیس دفتر رئیس جمهور